

Nasjonalt senter for flerkulturell opplæring

Til Kunnskapsdepartementet

6. desember 2016

HØRING

NOU 2016:14 Mer å hente. Bedre læring for elever med stort læringspotensial

NAFO viser til at opplæringslovens bestemmelse om tilpasset opplæring, § 1-3, omfatter alle elever i grunnskolen og i videregående opplæring.

NAFOs faglige virksomhet er blant annet innrettet på at elever som har andre morsmål enn norsk og samisk, skal kunne få en oppfølging og tilrettelegging i skolen, som realiserer også deres rett til tilpasset opplæring – uavhengig av utgangspunkt og opphav.

NAFO ser på arbeidet med NOU 2016:14 som et ledd i arbeidet med å forbedre kvaliteten på skolens tilrettelegging. I denne omgangen handler det om tilrettelegging for elever med stort læringspotensial – og utredningen omfatter «både de elevene som presterer på høyt og avansert nivå, og de elevene som har potensial for å gjøre det» (Utredningens s.19)

Blant elevene med andre morsmål enn norsk og samisk, fins begge disse elevkategoriene. Problemet for flere av dem er at deres norskferdigheter og –kompetanse er et hinder for å dokumentere et høyt og avansert faglig nivå og det potensial den enkelte eleven har.

NAFOs høringssvar er basert på at minoritetsspråklige elever ikke skal bli uteglemt som elevkategori, når eventuelle omfattende tiltak settes i verk for å få nyansert praksisen rundt tilpasset opplæring.

Kompetanseheving og veiledninger til læreplaner

«Utvalget ønsker spesielt å legge vekt på anbefalinger som gir økt kunnskap til lærere og PPT» (Utredningen s.93) NAFO vil imidlertid understreke at kompetanseheving for skoleeiere og skoleledere er like viktig, og en forutsetning for at lærerne i skolehverdagen skal kunne gjennomføre tilpasset opplæring.

NAFO anbefaler derfor systematisk kompetanseheving for skoleeiere, skoleledere, lærere og PPT. I en slik satsing må det komme tydelig fram at elever som holder på å lære seg norsk, kan sitte inne med høy og avansert faglig kompetanse og stort læringspotensial – og at de kan dra nytte av dette ved at skoleeier og skolen realiserer opplæringslovens §§ 2-8 og 3-12,

lovbestemmelser som gir språklige minoritetselever rett til tospråklig opplæring ved siden av de øvrige tiltakene utvalget foreslår.

Utvalget foreslår at nasjonale myndigheter sørger for at tilpasset opplæring for elever med stort læringspotensial inkluderes som tema i skoleleder- og lærerutdanning og utdanning i spesialpedagogikk, utdanning til PPT og videreutdanning.

NAFO anbefaler å la det komme klart fram at minoritetsspråklige elever med stort læringspotensial må være et eget undertema i et slikt program i alle typer skoleinnrettete profesjonsutdanninger. NAFO vil også peke på at det her er behov for kompetansehevingsprogram også for ansatte i universitets- og høyskolesektoren.

I veiledninger til læreplaner må også minoritetsspråklige elever med et vanskelig utgangspunkt for dokumentasjon av kompetanse, synliggjøres

Rammebetingelser

Som en rammebetingelse foreslår utvalget å «justere opplæringslovens §1-3 for å tydeliggjøre at lovbestemmelsen også inkluderer elever med stort læringspotensial»

NAFO vil advare mot å nevne en enkelt elevkategori spesielt i en lovbestemmelse som omfatter absolutt alle elever. Vi mener det vil være bedre at det i § 1-3 understrekes at bestemmelsen om tilpasset opplæring gjelder absolutt alle elever.

For å få fram behovet for bedre tilrettelegging for minoritetsspråklige elever, foreslår NAFO at retten til tospråklig opplæring og tospråklig tilrettelegging forsterkes ved innskjerping av bestemmelsene i opplæringslovens §§2-8 og 3-12. På den måten vil det ligge bedre til rette for at minoritetselever med kompetanse på høyt nivå og stort læringspotensial også for dratt nytte av dette tiltaket.

Forskning

Utvalget anbefaler at forskningsmiljøenes forskning om elever med stort læringspotensial skal foregå i tett samarbeid med lærerutdanning og skoler,

NAFO er enig i dette. Vi anbefaler dessuten at det tas initiativ på forskning om i hvilken grad minoritetsspråklige elever som holder på å lærer norsk, får nyttiggjort seg, dokumentert og videreutviklet sin kompetanse.

Sigrun Aamodt
senterleder